

Are you going to let this man make you miserable?

Advertising Supplement to The New York Times

המקד פייצל
השבועה הופרה

היגה של מעצמה עולמית. כאשר נקטל ערב הגיעו לגיל 70. נשק ונפס. במאבק נגד ישראל, מילא פייצל תפקיד משולש: הוא היה הבנקאי של המאבק. בי שנה שעברה הרוויחה סעודיה כ-25 מיליארד דולרים מן הנפט שלה — פייסנים מכל התוצר הלאומי הגולמי של ישראל. בכסף זה תמך במצריים ובסוריה, מימן את אשף ורכש כמויות-נשק כבירות, ש נועדו לחימוש המערכה הערבית נגד ישראל.

הוא היה מופקד על נשק-הנפט. האיש שהפעיל את האמבארנו אשר שינה את פני העולם בימי מלחמת יום-הכיפורים. הוא היה עמוד-התווך של המערך הערבי הפרואמריקאי, אויב מושבע של הקומוניזם ושל ברית-המועצות, ועל-כן נתן גיבוי להתקרבות המצרית לארצות-הברית. אולם מעל לכל היה פייצל מוסלמי אדוק וקנאי, ושינאתו לישראל עברה לא פעם את הגבול של שינאת-יהודים. הוא האמין בפרוטוקולים של זקני ציון, הפיץ תעמולה אנטי-יהודית וגרם לתקריות בינלאומיות כאשר אסר על עיתונאים יהודיים לבוא אל מלכתו. כשומר שני המקומות הקדושים ביותר לאיסלם — הערים מכה ומדינה — היה לו עניין מיוחד גם במקום הקדוש השלישי של דתו: ירושלים. הוא נשבע שיתפלל שוב במיסגד אלי-אקצה לפני מותו. הכורר שירה בו בן-אחיו מנע ממנו את הגשמת שבועתו.

אצבע על ההדק. האם ישנה מוחו את המערכות בעולם הערבי? במקומם בא אחיו, חאלד, אך איש אינו רואה בו את השליט האמיתי. לתפקיד זה נכנס אח אחר, פאהד איבן עבד-אל-עזיז — שהחזיק גם עד עתה בתפקידים המרכזיים בממשל המישפחתי הסעודי. הוא היה ראש-הממשלה בפועל, שרי-הפנים הישן, האחראי על הביטחון הפנימי, ויו"ר ועדת הנפט. הוא גם מהמר מושבע. פעם הפסיד בלילה אחד בלונדון שני מיליון דולר. אין ספק שהצמד חאלד-פאהד ימשיך במדיניות הצמד פייצל-פאהד: השקעה כבירה בתיאום מואץ של סעודיה, כדי להפכה תוך שנים מעטות למעצמה תעשייתית עולמית, תוך תמיכה במאבק הערבי נגד ישראל.

(המשך בעמוד 19)

* מודעה ציבורית בעיתון ניו-יורק טיימס בשיא משבר הנפט, האומרת: "האם תניח לאיש זה למרר את חייך?"

גם נוצא זה יחקר ביסודיות. אחיו של רס"ן מאיר עוזר אצל אבני.

כדאי להקדיש זמן לבדיקה אם, דמי השתלמות-עובדים, בסדר-גודל של אלפי לירות המוענקים לו מדי-פעם, אכן ניתנים למטרות השתלמות, כמוצא. בוודאי יבדקו גם אם נסיעתו האחרונה של רס"ן מאיר לחו"ל, ושהותו שם, מומנו מכיסו, או על-ידי אבני.

אמנון אבני, לבד מקשריו ההדוקים עם רס"ן מאיר, נוהג להתחזק חשבון פתוח ברשת חנויות פולגת. לכאורה משמש חשבון זה לצורך קניית ביגוד-עבודה לפועליו, אך למעשה, הסכומים המופיעים בחשבוני נותיהחברה מצביעים על כך שניקנו חליפות, ולא בגדי-עבודה, וכי מקבלי החליפות לא היו פועלים, אלא אנשי מערכת-הביטחון בכבודם-יובעצמם.

אבני נהג לשלוח קציני-צה"ל לחפשות סוף-שבוע בטבריה. כדי לסכסם הציג את הצעתו כאילו יש לו קשרים טובים במקור מות נופש בטבריה שייארחו את ידידיו ללא תשלום. לכן הסכימו הקצינים להצעתו ורק מאוחר יותר הוברר להם כי אבני שילם עבור אירוחם ובכך סיכסם בחשש שאם יאמרו את האמת, כי נסעו לא פעם בתוס' לב, איש לא יאמין להם. לאור עובדות אלו תובן, אולי, העובדה שאבני הצליח לזכות במיכרוס, להשיג אישור ל"דרישות שינוי" רבות לעבודות שביצע.

יתר-על-כן, המיתקנים שסיפק אבני למערכת הביטחון לא תמיד עמדו בבדיקות מלבן האיכות. בנושא זה היו כבר מספר תלונות מצד אנשי צה"ל, אך משום מה הן לא התבררו מעולם. היו תלונות כנגד חברת השיפוץ שהקים אבני במטרה לבצע עבודות-שיפוץ באתרים מיתקנים שבנה עבור מערכת-הביטחון, גם לתלונות אלו לא התייחסו ברצינות. היו תלונות מחברות-קבלניות, מהן מכר בדות ביותר, בקשר להטעיית מיכרוס שלא כדיון, אך גם מתלונות אלה לא הוסקו כל מסקנות.

מערכת-בקרה

כושלת מחלקת ציוד-אוויר תקציב גדול, בו היא יכולה לתמרן כרצונה, יש בכך יתרון — המחלקה נגישה לצרכים מידיים. אינה נתקלת בסיבוכים ביורוקרטיים שבהם נתקלות מחלקות אחרות בצה"ל. החיסרון בכך שבידי המחלקה מתרכזת עוצמה אדירה, כאשר מישרד-הביטחון, במקרה זה, אינו משמש אלא מעין מתווך בין הצינור לבין המזמין.

משום כך, דווקא במחלקה זו חייבת היתה לפעול מערכת-ביקורת כפולה ומשולשת, בפועל, המצב הפוך.

מדורים שונים מאשרים הזמנות-עבודה למרות שהנושא אינו בסמכותם. המצב מאפשר ביצוע "תרגילים" שונים על-ידי אנשים בלתי-מהימנים, עבור קבלנים שהם חפצים ביקרם.

נושא הקמת יחידות ביקורת ובדיקת יעילותן בשטח, חייב היה לתפוס מקום מרכזי במערכת-הביטחון. בפועל, מניסיונו האישי, יודעים אנו כי לא כך פני הדברים. לאורך כל שלבי התקירה בנושא זה, וכיוון שראינו בו נושא בעל דרגת חשיבות ציבורית עליונה, דיווחנו לגורמים המתמחים במערכת הביטחון על מימצאינו, כדי שיהיה להם זמן, לחקור את המימצאים ביסודיות לפני התפרסמם ברבים.

במשך זמן רב נתקלנו בגישה חובבנית לנושא מצד אותם גורמים מוסמכים. זה לא ייתכן! "מה פתאום, הוא נחשב כאיש ישר!" היתה התשובה האחידה.

המימצאים שהיגשנו הופנו בדרך שיגרי-תית לאותם אנשים שבהם דובר, והם נתי בקשו להגיב. כמוכן שאיש מהם לא הודה. למרות המול, בנקודה אחת הצלחנו למרות הכל, לעורר את התעניינותם של אותם גורמים. רק אז הוחל בטיפול נימרץ, כאשר גם המיטרה הצבאית החוקרת וגם המיטרה האזרחית נתבקשו לבדוק ביסודיות את הנושא כולו.

אולם לא כך חייבת מערכת-בקרה יעילה לפעול. אם היא לא תיזום דברים, אלא תמתין לקבלת מידע על מגש של כסף, היא לא תגיע רחוק — והליקויים במערכת כולה יילכו ויתגברו.

הכתבה הכאה בסדרה: בין צה"ל ומישרד-הביטחון.

במדינה

העם ריח מסוים

כי הנה הסתיו עבר, הגשם חלף החך הן, הניצנים נראו בארץ, עת הזמיר הגיע, וריח המילחמה נפוץ בארצנו...

מתי תפרוץ המילחמה הבאה? היכן? כיצד? כיצד נעמדו בה? כמה היא תעלה? אלה היו השאלות שהחלפו בין ישראלים בהג האביב, בבית ובחיק הטבע, בחניונים ובחורשות ועל שפת-הים. האביב בא, ועימו הודאות — זו שכל ישראל חש בה בעצמותיו — כי המילחמה קרבה ובאה. הישראלי המצוי מתייחס אל המילחמה כהתייחס האיכר אל עונת הגשם. היא נראית לו כתופעת-טבע, כגזירה מן הישמיים. אין הוא שואל את עצמו: האם נעשה הכל כדי למנוע אותה? האם יש דרך אחרת? ומשום כך אכן הפכה המילחמה תופעת טבע.

יחסים מרחביים

ירייה הידהדה במרחב

יד חדשה מחזיקה

נשק הקטני ביותר:

נשק האמבארנו

ירייה שנורתה בלב המידבר הערבי הידדה לפני פסח ברחבי המרחב. כי פייצל, קורבן המעשה, בנו של מייסד הממדי לכה הסעודית, היה דמות מרכזית במערך הערבי. בראשית המאה ה-20 היתה ריאד עיית רה קטנה ונידחת של בתי-חומר, מסביב למצודת-חימר שבה שכן המושל התורכי. ב-1902 הופיע מלב המידבר לוחם צעיר בשם עבד-אל-עזיז איבד-סעוד, פיתה את המושל לצאת החוצה, והדביק אותו בחנייתו אל משקוף השער, חוד החנית עדיין קבור בעץ.

מאו מתקדמה השושלת שייסד איבן סעוד. בנו פייצל היה בדרך להיות מנ

ביניהם עורר-הדיון צבי סתי, שהוא-עצמו היה אחד מחברי הוועדה הציבורית שבי ראשות השופטת בר-פורת, האשימה את השלושה כי קיבלו שוחד מעשרות נהגים כדי שיבנו עבורם תיקים מפוברקים, יגישו אותם לוועדה וזו תאשר את בקשתם. שופטי בית הדין הגבוה הוטעו, כאמור, בצורה דומה.

מישרד-הביטחון

לא בדק

מישרד-הביטחון בודק את הקבלנים והספקים שאיתם הוא עובד מבחינה ביטחונית. אולם, למרבה התדהמה, אין מישרד-הביטחון טורח לבדוק את יושרם האישי של הקבלנים שעימם הוא עובד.

כך, למשל, התברר לנו כי אמנון אבני, בעל א.ג.י., החל דרכו כפקיד-בנק בטבריה, מעל או בכספי הבנק ופוטרי.

בשנים הספורות שבהן שימש אבני כפקיד בחברת-הבנק של אמיר-ארגו בניגריה (ראה כתבה ראשונה בסדרה), עמד בראש כנופיית מבריחי-נשק בתשלום לחבל ביאפרה הפורש. באותן שנים הרוויח הכסר עצום — 10 מיליוני לירות. מאוחר יותר, כשחזר אבני ארצה, התרברב לא פעם בפני ידידיו, ביניהם אישים בכירים במערכת-הביטחון, בעת המסיבות המפוארות שערך עבורם, כי הוא סיים לצמיחות את בעיותיו עם מסי-ההכנסה.

כיוון שרווחיו האדירים שבניגריה באו לו לא במסיגרת עבודתו, לא היה חייב עליהם במס בארץ. לכן לא חשש, עם שובו, להצטיר ולהוכיח כי ברשותו, בבנקים בי שווייץ ובאנגליה, סכום שעלה על מיליון דולר במומונים.

אחרי-הצצה-רה"הן מרשימה זו, יכול אבני לתמרן בקלות בענייני כספים, ולעולם לא תהיה לו כל בעייה עם פקידי מסי-ההכנסה, בכל הנוגע להצהרות-ההון, לבידורים ולמתן הסברים על גידול הונו.

ולא זו כלבד, אלא כשחזר ארצה בשנת 1968. קנה במומן את בית-החרושת א.ג.י. והוסיף לו מכיסו הפרטי מיליון לירות לתי וואת-מנהלים. בצורה זו הוא מקבל סכום גדול כריבית שנתית, ומקטין באותה מידה את-ההגודל של ריווחי בית החרושת החייריים במס.

נוסף על כך קנה אבני 30% ממניות בית-החרושת לתרופות, והקים חברה גדולה להשקעה במניות. האיש ששידם שוחד ביד נדיב בה לפקיד-צימרת ניגריים כדי שיעצמו עין מניסקות-הנשק הבדי תיחזקויות שלו, החל עובר עם מישרד-הביטחון, שדא טרח כולל כבדוק מה עברו.

עסקים

וקישרי-מישפחה

יון בתיקי העבודות של א.ג.י. עם מישרד-הביטחון מלאה שיטה מעניינת. במלמלה מ-50% מהעבודות-המחיר שהגיש אבני למערכת-הביטחון מצויין, כי נעשו "דרישות-שינוי". הפטנט פוט: העצמות המחיר של אבני היו תמיד נמוכות ולכן נמסרו לו העבודות לביצוע, אך למרבה הפלא, תוך כדי מהלך העבודה באו מצד בתי-האוויר, בתכיפות בלתי-סבירה, דרישות שינוי, בדרך של "דרישות שינוי" אלו גרף אבני את עיקר הרווחים, משום שדווקא שעבורן דרש מחיר גבוה — וקיבל.

אבני לא יכול היה להשיג את "דרישות השינוי" בלא שיהיו לו "אנשים שלו" בתוך המערכת, כאן מצטלב שמו עם זה של רביסרן מאיר העובד, במחלקת ציוד אוויר. רס"ן מאיר הוכרז ככתבה הקודמת בקשר לתלונות שהופנו נגדו. אחרי פירסום הי כתבה המשיך המידע לזרום, והתבררו פרי טים חדשים רבים.

רביסרן מאיר נהג להזמין את סקודיו ל-ארוחות והעניק להם מתנות נאות כדי ל-סכסם בקשרים עימו כדי שאם תיפתח חקירה, לא יאבו הללו להעיד נגדו, מחשש שפילילו את עצמם. לפי המידע שבידינו כיום, תכסיס זה לא עזר לו, אך כיוון ש-חקירת מצ"ח והמיטרה בעניין זה נמצאת בעיצומה, אין להרחיב על כך את הדיבור. רס"ן מאיר בונה לעצמו קעת וזיה מפוארת ברמת-השרון, ואליה הוא מתכוון לעבור מוירתו הצנני עה שכפפת-חיתקויה. אין ספק כי